ՓՈՒՆՁ

ՕՐԱԳՐՔ

Տարեկան տոքը 40 փրդ է մեկ անգամի համար. իսկ աւելին սակարկութեամբ կը շինի։

Օրագրիս ընդարձակ գրութիւնք պետք է ուղղել առ Տնօրէնն Կ. Պոլիս Մահմուտ փաշա Քիւրքճի խան ջոյթ յարկ թիւ 26 Քաղաքեանի Տպարան։

Գովից բաժանորդ ըլլալ ուզողը մեկ արծաթ Մէճիտ դիտի ջնարկ փոքր ընթերցուս 100 թուացիս ծար, իսկ գաւառաց մէջ 50 ըրբ. գարձեալ 100 թուաց համար. Յրմտաարութեան ծախքերուցուտ ըլլալով։ — Շաբաթաթերթին տարեկանն է միայն երկու արծաթ Մէճիտ, եւ հատը 40 փրդ.

10 փարայ

ԹԻՒ 53 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1872

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը այս առաւօտ պէյլերպէյի բարձրադասիւ մեծ նպարքոսին գնաց, գրելի՝ Զարսանճագի և ուրիշ այսպիսի ծանուցեալ խնդրոց, և գաւառական հարստահարութեանց ընդհանուր խնդրոյն համար։

Արմաշի վանաց եկեղեցւոյն չինութիւնը բոլորովին աւարտած լինելով առաջիկայ օգոստոս 13 ին Ս. Աստուածածնայ վերափոխման տօնին օրը օծման հանդէսը պիտի կատարուի մեծ շքով։

Արմաշի գերապատիւ վանահօր և վանական պատուարժան ուխտին կողմանէ արժանապատիւ Տ. Ներսէս վարդապետը անցեալ շաբթու մայրաքաղաքս գալով Ս. Պատրիարքը հրաւիրեց այս եկեղեցական հանդիսին նախագահելու համար, բայց Նորին Սրբութիւնը անձնական տկարութեան պատճառանօք մերժեց այս հրաւէրն, և խոստացաւ իւր կողմանէ փոխանորդաբար բարձրադասին եկեղեցական մի ղրկել։

Կ՚ուսամք, որ այս առթիւ այս տարի ուխտաւորաց թիւն կրազմապատկի, և անուղղակի կերպիւ նպաստ կըլլայ եկեղեցւոյն չինութեան պարտուց համար։

Վանական վարչութիւնը ուխտաւորաց դիւրութեան և հանգստեան համար ամեն պատրաստութիւն ըրած է արդէն։ Ըրդելած է ըմպելիք, նուագարան, և միանգամայն լաւ ընդունելութիւն չպիտի գտնեն անպարկեշտ անձինք։

Կ՚սեմք, թէ իզմիտի կառավարիչն անձամբ ներկայ պիտի գտնուի և հսկէ։

Մեք մեր ազգայնոց բարոյականութեան վրայ վստահ լինելով չեմք կարծեր որ անկարգութեան տեղի տան, ազգութեան և կրօնի նախատաբեր վարուց մէջ գտնուելով։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իզմիրի կուսակալութեան ընդհանուր կառավարիչ Սաթըք փաշա Ելումէից պաշտօնեայ անուանեցաւ։

— Ելումէից նախորդ պաշտօնեայ Էմին փաշա Իզմիրի ընդհանուր կառավարիչ կարգեցաւ։

— Պրուսայու կուսակալութեան նախորդ կեդրոնական միւթէսարըֆ Ալի Րիզա փաշա Նիշի կառավարիչ անուանեցաւ։

— Գարահիսար-Շարգի կառավարիչ կարգեցաւ Սալիհ էֆէնտի։

— Հասարակաց կրթութեան պաշ-

ռնական համարակալութեան պաշտօնը հիւանի պէյի յանձնուեցաւ։

— Գաղտատի կուսակալութեան կեդրոնական նախարդ. միւթէսարըֆի համան պէյ Նիկոլէի կառավարիչ անուանեցաւ։

— Թօփհանէի նախկին պաշտօնեայ Խալիլ վահբի յանձնուեր է կայսերական արուեստական գործերին տնօրինութեան ու վերատեսչութեան պաշտօնը։

— Երեկ մայրաքաղաքս եկան երուսղէմէն նորընտիր պաշտօնեայ Ցատըդ փաշա և Միտիլլի ազգորեալ կայսերական նախկին գիւանապետ էմին պէյ, և ոստիկանութեան նախկին պաշտօնեայ Հիւանի էֆէնտի։

— Աղեկսանդրիոյ մէջ յոյն վաճառականք «Աղեկսանդրեան Պանքա» անունն դրամատուն մի հաստատեր են, 1 միլիոն լիրա դրամագլխով։ Շրջաբերութեան պիտի հանեն 10 հազար բաժին, իւրաքանչիւրն 10 անգղիական լիրայի։

— Միտիլլէնէ եկած տեղեկութեանց նայելով, չաբաթէ մի հետէ երբեմն երբեմն թեթեւ գետնաշարժեր կըլլան հոն։

— Գըպրըսի մէջ մօտերս 10 ժամ շարունակ յորդ անձրեւ գալով երկրագործութեան մեծ վնաս հասուցեր է։

— Բարձրագոյն մայր թագուհին 50 հազար դրուշ չնորհեց, Ղուղղունճուգի կարօտ հրկիզելոց օգնութեան համար։

— Նախորդ ամսոյն վերջերը պերութի մէջ չատ մարդաց իմած ըլալուն պատճառաւ, արմտեաց գիները բարձրացեր են։

— Բ. Դուռն կզմանէ և պաշտօնէ կը ծանուցուի, թէ ընդերք կամ առաջարկութիւն մի անպատճառ անձամբ բարձրագոյնիս ուշադրութեան համար՝ երկուշաբթի և հինգշաբթի առաւօտները յատկացեալ են։

— Օգոստափառ Սուլթանը չնորհաւորութեան հեռագիր մ՚ուղղեր է պելճիգայի թագաւորին, աղջիկ զաւակ մի ծնելուն համար։

— Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Խալիլ պէյ մայրաքաղաքս եկած է։ Նոյնպէս գնդապետ Ցայիդ պէյ՝ որ յատուկ պաշտօնով մի հոն կդտնուէր։

— Բուլմանիա դտնուող հրեից չատերը Ամերիկա գաղթելու մտադիր են, և հասարակապետութեան կողմանէ պետք եղած դիւրութիւնները պիտի տրուին ատոնց։

Բուլմանիոյ իշխանութիւնը այս կորուստը կրնէ, հրեից գէմ եղած հարըստահարութեանց առաջքն գլխովին չառնելուն կամ առնել չկրնալուն համար։

— Անգղիոյ մէջ գտնուող նաւային գործարանաց կողմանէ ազգային ժողովոյն ներկայացեալ տեղեկագրէ մի կիմացուի թէ անցեալ 1871 ին, 485 առագաստանաւ և 537 շոգենաւ չիներ են։

Ազգային հիւանդանոցի համարակալ թեչեան մեծարդոյ կարապետ էֆէնտիի կողմանէ ղրկուած հետեւեալ յօդուածը հաճութեամբ կհրատարակեմք։

«Ամեն ազգ իր թերութիւնները կսլաթարակէ, բայց միանգամայն չէ ազգրիր ժողովրդեան բարիք ընդունելը եւ ատոնց օրէնդիրները հպարտնալոց օգտին աշխատողները գրատախչէ և գովելէ։ Միայն Տաճկաստանցիք գործոց գէչ կողմը կտեսնեմք և ոճիր մը ու չարիք մը գտնելնին առեն չեմք խորհիր թէ տեղի ունեցած անցքը ինչ ատոհիան որ կազդէ մեզ, աւելին կառավարութեան կներգործէ և նա աւելի կզգաստի եղածին վրայ, իբր բոլոր ժողովրդեան տէր և հայր։

«կաւետիս ժողովրդեան թէ ամե-

նուս կեանք, սուտ յուսած քը և պատիւը չեզ այսորիկ ապահոված է ըստ ամենայնի։ Օգոստափառ ինքնակալ կայսեր ի մօտոյ ըրած բարեբաստիճան պաշտօնեից փոփոխութեամբ խիստ չուտ իրաց վիճակը փոխուեցաւ և նոյն փոփոխութեան մէկ արդիւնքը տեսայ այս օրեր։

«Ինչպէս Թոմսիւղ բնակողներուն ամենքնիլ շատ տարիներէ ի վեր չըսեմ երբեք բայց դուն ուրիք տեսած են տերութեան ըզօրաց յապահովութիւն կեանց ժողովրդեան գիշերները չըննջելնին, միայն մէկ երկու պահակ որոնք գիշերուան ժամերը կայցառնեն և քանի մը զապթիէ մէկոց մէկոց կտեսնուին փոքր և մեծ թաղերու մէջ։

«Շաբաթ 5 օգոստոս գիշերուան ժամը 5, երբ մտախոհ նստած էի պատուհանին առջեւ, համատարած լռութեան մէջ յանկարծ շատ մը մարդոց ոտքի ձայները լսեցի. այս ոտքի ձայները չէին նմաներ մութ տեղ գտնուիկներու քալուածքի. ձայները մօտեցան, տեսայ որ մեծաղօր տերութեան 40 ի չափ զօրքեր էին որք կանոնաւոր քալուածքով կանցնէին և այնպէս կթուէր թէ անցած տեղերնուն վրայ պատկառանք կը տիրէր. ինձ պէս ուրիշ տեսնողներ օգնեցին հարկաւ բարեկեանս կառավարութիւնը որ իրեն յանձնուած ժողովրդեան կենաց գոյից և պատուոյն վրայ կխորհի և հսկել կուտայ և առ հասարակ ամենուն բարեկեցութեանը կը փափաքի ու հոգ կտանի։

«Ուրախացիք Տաճկաստանի հեռաւոր բնակիչք, կոստանդնուպօլսոյ այսպէս նոր և ըլլալիք ուրիշ քարեկարգութեանց արդիւնքը ի մօտոյ դուք ալ պիտի վայելէք։

«Կառավարութեան զօրաց վրայ աւելի զմայլելուս համար քունս կարճ եղաւ այս գիշեր, քանի մը ժամ միայն ննջեցի դիպուածով, արշալոյսին արթընցայ և լուռ պահուն երբ փողոցներու մէջ չարժում ու անցուդարձ երբեք չկար, դլանիկ մը ծխելու չսեաց, առջի գիշերուան ոտնաձայները կըրկնուեցան, որք դարձեալ կանոնաւոր քալուածքի ոտնաձայներ էին։ Չէր կըրնար ըլլար որ ասոնք առաջինները ըլլային, ի հարկէ ասոնք ալ ուրիշ կարգ մը զօրքեր էին չըկրնալու եկած։ Այս անգամ քալուածքնին արագ էր և կարճ ճամբաներ կընտրէին, երթալ հանգչելու և կազդուրելու։ Ճամբանին փոխեցին արդեօք եղաւ երեսնին տեսնելուս։ Լսեցի որ ցերեկներն ալ ամենայն պարկեշտութեամբ այսինքն առանց տուներն ի վեր և դէմերնին եկած բնակչաց նայելու մէկ երկու չրջան կընեն եղեր։ Մեծաղօր տերութեան զօրաց այս վարմունքը հակապատկերն է ձեր անցեալ և առջի տարիներու մէջ գրած մէկ քանի դէպքերուն, որոնց վրայ ժամանակին բարեբաստիճան Սպարապետին ուշադրութիւնը կհրաւիրեցիք։»

Օրագիրս մամուլը դնելու մօտ եղած ատեն ուրախութեամբ իմացանք, որ Ս. Պատրիարքը ի վերջոյ հաճութիւն ցուցեր է, Արմաշի պատուարժան Ուխտին հրաւէրն ընդունելու և նորակազմ տաճարին օծման հանդիսին նախագահելու համար։

Ուրախութեամբ ըսինք, քանզի նորին Սրբազնութեան ներկայութիւնը խիստ օգտակար կլինի Արմաշի վանքին համար։

Ակնարկիկ Ս. Պատրիարք Հօր երթալու համար խիստ արժանաւոր տեղ մի, ուղեւորութիւն մի, Պատրիարքարանէն բացակայութիւն մի, որ իւր հետ օգուտներ ունի։

Այսպիսի օգտակար չրջագայութեանց համար Ս. Պատրիարք Հօր չնորհակալութիւն իսկ մնաղ պարտաւորութիւն ունինք։

Մեզ կմեղադրեմք այն պատմանները որք անօգուտ են, և որոց ալաճճառաբ ժամանակը կըլլան Ագգին։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ ԺՕԶԷՖ ՊԱԼՍԱՄՕ

Ա. Տիւմայի նշանաւոր գործերէն մին եղող սոյն հետաքրքրաշարժ վիպասանութեան երկրորդ հատորը Պօլիս հասած ըլլալով, Արդյ բաժանորդներէն կը խնդրուի որ իրենց անդորրագիրը ներկայացնեն Զաքմաքճըլար–Եօղուշլու թիւ 10 Տէտէեանց վաճառատունը, և հինգկ ստանան նոյն հատորը։

Բաժանորդագրութեան գին ամբողջ գործոյն որ ութ հատորէ պիտի բաղկանայ 70 ղրշ։

Գին մէն մի հատորի կէս մէճիտ արծաթ։

Ջորրորդ հատորը հրատարակուելէն ետք բաժանորդագրութիւնը պիտի դադրի։

ԳՍԱՆ ՏԱՐԻ ԵՏՔ

Հանրածանօթ Ա. Տիւմայի այս պատմական ուշագրաւ բնտիրը վէպն որ ԵՐԵՔ ՉՐԱՅԱՆԱԿՐԱՑ մէկ մասն է գրեթէ, արդէն թարգմանութեան սկսուած է Մեծ. Մ. Մամուրեանի ձեռօք։ Ամբողջ գործը չորս հատորէ պիտի բաղկանայ։

Բաժանորդագրութեան գին ղրշ. 40
Ա. հատորը հրատարակուելէն ետք » 50
Իւրաքանչիւր հատորը » 15

Երկրորդ հատորը հրատարակուելէն ետք բաժանորդագրութիւնը պիտի դադրի։

Բաժանորդ գրուիլ ուզողները պէտք է գիմեն Զաքմաքճըլար–Եօղուշլու թիւ 10 Տէտէեանց վաճառատունը։

Մեծ նոր խանի վերի դուռը թիւ 3 սենեակը գաղղիարէն ու տաճկերէն լեզուաց և տումարակալութեան դասասօսութիւն կըլլայ երէքշաբթի հինգշաբթի և չարաթ օրերը։ Աղդասիրուն այցելութեամբ ալ դասախօսութեանց կերթայ։ 10

Գալաթիան դրատան մէջ ժամն գներով կը ծախուին հետեւեալները։

Ա–եռբան 5 ղրշ.
Եղէգ 5 ½ »
Եշէկ 5 ½ »
Ն–ըրկ Ա–ռաքան 6 »
Փ–նկ 10 թ–ով
Քրիական հոգով 10 թ–ով
Հնէ–ան » 15 »
Սալմա » 5 ղ–ր–շ
Պատմ–ութի–ն հայոց 4 դ–ակ. – 4 ղ–ր–շ, 5 ղ–ր–շ, 7 ղ–ր–շ, 10 ղ–ր–շ,
Պատմ–ութի–ն թ–ուքմայի ազգ–ն–ոց 10 ղ–ր–շ
Գործ–ոց 6 ղ–ր–շ

ԻԼԱՆ

Ամերիկան սիւ ճամպրուքիանէն օրագիրի մէկնումէն ալերու Տէրի սատէֆէտ քէսպի չէրճի խլէյէն Ս. Թաչատուրեան վէկ Ս. Սահմանեան նամ տօքթօրլար ադան չիրքէթ ինկէյօղլա, պունտան պէօյլէ Պահմէ–գաւրուսունտա Պօղաչաճընըն գարշըսընտա նումէրօ 3 մաղազատա տիւգմէ օլան հէր կէօնա ամէրիգաթլարը իմրա խլէմէքէտ տիրլէր։ վէ Ս. Թաչատուրեան սալը կիւնլէրի սաաթ ալդըմ տէք Գաղը–քէօյտէ միւսիւ Փօլուն էմզահանէսինտէ վէ բազար կիւնլերի իսկիւտարա Սէլամսըզ ճատէսի քէնտի խանէսինտէ, վէ Ս. Սահմանեան տալի բազար կիւնլերի եէնի–գափու եօլտա Լանկա ճատէսի նումէրօ 16 քէնտի խանէսինտէ սաաթ եէտիյէտէք պուլունմազտա օլտուգլարընը րաղպեթլու վիւչթէրլերինէ խաստէթէն իլան իտէրլեր։ 11

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՌԵԱՆ
Ս. Պօլիս Գիւղքի խան ջարի յարդ թիւ 28։